

LUND UNIVERSITY

Dendrokronologisk analys av bjälkar, huvudsakligen från bjälklaget under golvet på markplan i huvudbyggnaden på Fulltofta 33:13, Hörby

Linderson, Hans

2021

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Linderson, H. (2021). *Dendrokronologisk analys av bjälkar, huvudsakligen från bjälklaget under golvet på markplan i huvudbyggnaden på Fulltofta 33:13, Hörby*. (Dendrorapporter i Lund; Vol. 2021:81). Lund University.

Total number of authors:

1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUND UNIVERSITY

DEPARTMENT OF QUATERNARY GEOLOGY
KVARTÄRGEOLOGISKA AVDELNINGEN
HANS LINDERSON

01 oktober 2021

Nationella Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, rapport nr 2021:81
Hans Linderson

**DENDROKRONOLOGISK ANALYS AV BJÄLKAR, HUVUDSAKLIGEN
FRÅN BJÄJÄLKLAGET UNDER GOLVET PÅ MARKPLAN I
HUVUDBYGGNADEN PÅ FULLTOFTA 33:13, HÖRBY**

Uppdragsgivare: Mattias Person Fulltofta 4118, 24294 Hörby, mattias@fulltofta4118.se

Område: Fulltofta, centrala Skåne **Prov nr:** 78645-78655 **Antal sågprov:** 11

Resultat:

Dendro nr:	Provnr; beskriv	Trädslag	Antal år (1 radier om ej annat anges)	Splint (Sp) Bark (B) Vankant (W)	Datering av yttersta årsring i provet	Beräknat Fällningsår E(Efter) V(vinterhalvåret)	Kommentarer mer vågad datering, (ännu mer vågad inom parentes); bedömt groddår ± 10
78645	1	Ek	129+ew	Sp10, W?	1687	1688-1696	Möjligen juli 1688; 1540
78646	2	Ek	107	Sp 3?, ej W	1781	1788-1804	1788-1804; 1660
78647	3	Ek	72	Sp c6, ej W	1794	1797-1812	1798-1805; 1710
78648	4	Ek	99	Sp 27, W	1842	V 1842/43	;1570
78649	5	Ek	92	Sp 1?, ej W	1822	E 1831	1832-1845; 1570
78650	6	Ek	71;2	Sp 3, ej W	1795	1802-1816	1802-1809; 1710
78651	7	Ek	59	Sp 1, ej W	1789	1798-1811	1798-1804; 1710
78652	8	Ek	213	Nära Sp?, ej W	1744	E 1754	(1762-1780); 1510
78653	9	Ek	158;2	Ej Sp	1779	E 1788	; 1560
78654	10	Ek	301;2	Sp 27, W	1804	V 1804/05	; 1480
78655	11	Ek	92;2	Sp 23, W	1821	V 1821/22	; 1590

Resultatuppgifter inom parentes är inte helt säkra uppgifter.

Kommentarer till ovanstående resultattabell

Förutsättningarna för uppdraget baseras mer på bedömda åldersgrupper än placering i byggnaden. Jag väljer därför att summera resultatet per åldersgrupp och förutsätter att familjen Persson bättre kan rekonstruera ett byggnadsscenario med bättre kännedom om verkets exakta placering.

Avverkning 1688-1696 möjligen juli 1688, prov 1

Korsdateras bra med dem som uppvisar tidstäckning med provet, prov 8, (9) och 10. Lokal proveniens.

Avverkning vinterhalvåret 1804/1805, prov 2, 3, 6, 7, 8, 9 och 10.

Flera bjälkar kan vara avverkade något avvikande i tid och i så fall mest troligt några få år tidigare. Tillväxtvariationen år från år är så likartad mellan proven att de rimligen är hämtade från samma skog till och med ett gemensamt bestånd. Jämförelsematerial indikerar att virket är lokalt hämtat (i storleksordningen inom 10 km från fastigheten). Rimligen på eller i anslutning till fastigheten.

Avverkning vinterhalvåret 1821/22, endast prov 11 kan vara avverkad vid denna tidpunkt.

Lokal proveniens men inte nödvändigtvis gemensam ståndort med huvudgruppen.

Avverkning vinterhalvåret 1842/43, prov 4 och 5 troligen samma träd.

Proveniensen är lokal men om detta träd är från samma skog som huvudgruppen, är oklar.

Diagnosen är svag då tidstäckningen är mindre bra.

Provsamlingen bildar en årsringsserie som täcker tiden år 1506-1842. Beräkningen av groddåren ger ett intressant mönster med huvudsakligen en population om sju träd som har grott mellan 1480-1590 samt ett par träd som har grott i början av 1700-talet. Trädens egenålder spänner från 325 år till 90 år.

Beskrivning av tabellen ovan

”Dendroidentitetsnummer”, är en unik identitet för varje prov hanterade på laboratoriet.

”Antal år”, årsringar som är analyserade i vissa fall har det inte varit möjligt att mäta årsringsbredden, då har årsringarna räknats, vilket har markerats med **”+n”**.

I samma kolumn förekommer någon gång noteringen **”ew”** eller **”lw”** dessa termer härrör från engelskans early wood (vårved) och late wood (sommarved) och beskriver graden av den yngsta/sista årsringens utveckling. Detta indikerar att virket är avverkat på sommaren.

”splint, vankant, bark” indikerar hur många årsringar som saknas i provet. Förutsatt att provet går att datera och man har vankant eller bark i provet så får man en årsexakt datering (extrema undantag finns). **”nära vankant”** uppges när det finns indikationer om detta, till exempel i fältanteckningar eller om en sågskiva följer en naturlig kurvatur i rundvirket. Om vankant (den rundade avslutningen av virket där barken har försvunnit) saknas och splinten syns kan man beräkna fällningsåret med hjälp av splintstatistiken för olika trädslag och förhållanden. Vanligtvis används 17 ± 7 år på ek och en mer varierad bild på tall med en maximal variation på ± 20 år. Saknas splinten (**”ej sp”**) anges en så kallad **”efterdatering”** (*terminus post quem*). Virket får då en äldsta möjliga datering. Teoretiskt kan virket vara hur ungt som helst men mer troligt handlar det om upptill några tiotal år senare avverkning än angivna efterdatering. Detta diskuteras vanligtvis i rapporten. Anges $sp=0$ menas splinten observeras utanför ytterst/yngsta årsring men årsringen är inte inmätt eftersom den inte är komplett.

”Datering av yttersta årsring i provet”, är alltid årsexakt vid en datering. Om provet inte kan korsdateras med en daterad dendrokronologisk serie anges **”ej datering”**. Detta uppträder oftast vid ett litet årsringsantal (unga/snabbvuxna/kraftigt nedbrutna träd), udda trädslag (i Sverige är ek och tall bäst), för få prover från den undersökta konstruktionen, störd tillväxt etc.

”Beräknat fällningsår” här görs en beräkning utifrån dateringen av den yttersta årsringen i provet och hur många årsringar som beräknas saknas i provet. Felmarginalen som anges täcker mer än 95 procent av proverna. Finns barken eller vankanten kvar på provet ges dateringen påföljande vinterhalvår om inga andra noteringar har gjorts. Vinterhalvåret avser trädets viloperiod så att ingen årsringsbildning sker i stamvirket, viloperioden påbörjas normalt i augusti och pågår till maj söder om Norrlandsgränsen (ungefär Dalälven). Stamvirkets viloperiod blir succesivt längre mot fjällens trädgräns.

I kolumnen längst till höger har angivits en mer vågad datering om så kan uppbringas samt en bedömning om trädets groddår.

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare, Lunds Universitet

Sölvegatan 12, S-223 62 Lund Tel. +46-46-2227891, Fax +46-46-2224830 e-mail: Hans.Linderson@geol.lu.se

Faktura framställs senare av Lunds Universitet.
Mätresultaten kommer att bevaras på laboratoriet och utnyttjas i universitetets forskning.
Proverna kommer att ingå i RAÄ´s arkiv och förvaltas av laboratoriet
Med hälsning och önskan om fortsatt samarbete

Hans Linderson, Laboratorieföreståndare
Lunds Universitet
Laboratoriet för Vedanatomi och Dendrokronologi, Sölvegatan 12, 223 62 Lund
E-post: Hans.Linderson@geol.lu.se
Tel: 046-2227891